

MATURITNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY VE ŠKOLNÍM ROCE 2023/2024

Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury se skládá ze tří částí:

1. Didaktického testu (DT)
2. Písemné práce (PP)
3. Ústní zkoušky (ÚZ)

1. Didaktický test

- Didaktický test je součástí společné části maturitní zkoušky, ověřuje dovednosti v oblasti jazyka, slohu a literatury (ovládání pravidel českého pravopisu; slovoslovné, tvaroslovné a skladebné analýzy; porozumění významu pojmenování, textu i jeho částem; rozeznání charakteru textu a zvládnutí jeho výstavby; orientace ve vývoji české a světové literatury; aplikace znalostí literární teorie na konkrétní text).
- Didaktický test se skládá ze 32 úloh. Obsahuje čtyři typy uzavřených úloh (úlohy „multiple choice“ s výběrem 4 alternativ, úlohy dichotomické s dvoučlennou volbou, úlohy přiřazovací a uspořádací). Pátým typem jsou otevřené úlohy se stručnou odpovědí. Maximálně lze v testu získat 50 bodů, přičemž hranice úspěšnosti je 22 bodů (tj. 44 %).
- Test je hodnocen slovně hodnocením „uspěl(a)“ nebo „neuspěl(a)“ s procentuálním vyjádřením úspěšnosti, trvá celkem 85 minut.
- Žák si může dělat poznámky do testového sešitu, řešení musí vyznačit do záznamového archu.

- Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky mají časový limit prodloužen dle svého zařazení do příslušné skupiny a kategorie uvedené v doporučení školského poradenského zařízení

2. Písemná práce

- V rámci písemné práce žáci vytvoří souvislý text v minimálním rozsahu 250 slov.
- Žák si zvolí jedno ze čtyř zadání, která schvaluje ředitel školy. Zadání obsahuje název (téma), způsob zpracování (slohový útvar), popř. výchozí text, obrázek, graf aj.
- Na vypracování budou mít žáci 110 minut včetně volby zadání. Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky mají časový limit prodloužen dle svého zařazení do příslušné skupiny a kategorie uvedené v doporučení školského poradenského zařízení.
- Žáci mohou používat Pravidla českého pravopisu, která budou před konáním písemné práce zkontrolována. Žáci, kteří se vzdělávali v předcházejících 8 letech alespoň 4 roky ve škole mimo území ČR, mohou navíc použít překladový slovník a Slovník spisovné češtiny.
- Kritéria hodnocení berou v úvahu dodržení tématu a slohového útvaru; úroveň slovní zásoby a tvarosloví; syntaktickou stavbu, členění a kohezi vytvořeného textu (viz tab. Bodová škála hodnocení PP z ČJL).
- Maximální počet bodů je 30, hranice úspěšnosti je 12 bodů (viz Hodnocení PP).
- Menší rozsah (pod 250 slov) se penalizuje, větší rozsah se nepenalizuje. Pokud práce nesplňuje rozsah min. 200 slov, je hodnocena jako nedostatečná.
- V případě zásadního odklonu od zvoleného tématu a slohového postupu je práce hodnocena jako nedostatečná.
- Hodnocení PP představuje 40 % celkového hodnocení předmětu ČJL a vychází z kritérií hodnocení Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT).

Hodnocení písemné práce

Bodové hodnocení	Známka
30-27	1
26-23	2
22-18	3
17-12	4
11-0	5

3. Ústní zkouška

- Ústní zkoušku koná žák před zkušební maturitní komisí.
- Ze školního seznamu četby (min. 60 titulů) si žák zvolí 20 knih; v jeho výběru musí být zastoupeny minimálně dvěma tituly poezie i drama, dva tituly téhož autora mohou být zvoleny maximálně jedenkrát.
- Žák si losuje jeden z 20 pracovních listů podle svého seznamu maturitní četby.
- Pracovní list obsahuje úryvek uměleckého (viz vylosovaný titul) a neuměleckého textu. Žák provede analýzu obou ukázek (viz Struktura ústní zkoušky).
- Na přípravu bude mít žák k dispozici 20 minut, žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky mají časový limit na přípravu prodloužen dle svého zařazení do příslušné skupiny a kategorie uvedené v doporučení školského poradenského zařízení.
- Ústní zkouška trvá maximálně 15 minut a je vedena formou řízeného rozhovoru.
- Maximální počet bodů, které může žák získat, je 28, přičemž hranice úspěšnosti je 13 bodů.
- Hodnocení ÚZ představuje 60 % celkového hodnocení předmětu ČJL a vychází z kritérií hodnocení Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT).

STRUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY

1. Analýza uměleckého textu (se zasazením do literárněhistorického kontextu)

I. část

- zasazení výňatku do kontextu díla
- téma a motiv
- časoprostor
- kompoziční výstavba
- literární druh a žánr

II. část

- vypravěč/ lyrický subjekt
- postavy
- vyprávěcí způsoby
- typy promluv
- veršová výstavba (v případě veršovaného textu)

III. část

- jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

- tropy a figury a jejich funkce ve výňatku

literárněhistorický kontext

- kontext autorovy tvorby

- literární/obecně kulturní kontext

2. Analýza neuměleckého textu

I. část

- souvislost mezi výňatky

- hlavní myšlenka textu

- podstatné informace

- komunikační situace (účel, adresát textu)

II. část

- funkční styl

- slohový postup

- slohový útvar

- kompoziční výstavba výňatku

- jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

Hodnocení ústní zkoušky

Bodové hodnocení	Známka
28-26	1
25-21	2
20-16	3
15-13	4
12-0	5